

Χριστόφορος

Τό ζωντανό ποίημα

Στούς φίλους Θεσσαλονικείς
Ἄλεξάνδρα Δεληγεώργη
καί
Πάνο Θεοδωρίδη

σέ ἄγρια τελετή νύχτα σέ κορφές
χιλιάδες σκοτώθηκαν
ὀνομάζοντας τόν ἑαυτό τους:
ὁ εἰκοστός αἰών

Παιδί
θαστώντας μιά καμινάδα
στ' ἀριστερό σου χέρι
ἔτρεχες μ' ἓνα ποδήλατο
στίς στέγες
χαμογελοῦσες ἔκλαιγες
σά νάθελες κάτι νά προλάβεις
ἓνα τύμπανο
εἶχες δεμένο στήν πίσω ρόδα
κοίταζες πότε ψηλά πότε χάμω
παιδί
τί γύρευες
ποῦ βρίσκεται ἡ σελήνη σήμερα
σέ ποιά λακούβα νεκροῦ οὐρανοῦ
πατημένη ἀπό θιαστικό αὐτοκίνητο
ἢ ἀπό ἀπρόσεκτους διαβάτες
μέ ἀκούρδιστες λύρες
στούς ὠμούς τους πελεκημένα
τά δυό σου πρόσωπα
πολύχρωμη λέαινα
σέ ποιο σημείο
γωνιάς κρυφῆς
λυγισμένης ἐπάνω ἀπ' τόν
ἴδιο της ἑαυτό
μιλώντας

ἓνα παιδί γεννήθηκε
φέρνοντας ἄλλο παιδί
στά σπλάχνα του
ποῦ νά βρίσκεσαι
ἓνα κύμα σύρθηκε
μέχρις ἐσένα
ἔφραξε μέ πάταγο τή θάλασσα
δοκίμασα λίγο αἶμα ἄλμυρό
καί
γάλα ἀνθρώπινο
εἶχαν τήν ἴδια γεύση
παιδί ἐπικίνδυνο
παιδί καταραμένο
ποιά εὐλογημένη στιγμή
σέ γέννησε

τρεις πέρσες μάγοι
μέ τόξα
καθάλα σ' ἄλογα
στάθηκαν ἔξω
ἀπό ἓνα γυάλινο θολωτό Ρουμπαϊάτ
ἔριξαν
καί τό ράγισαν
ἦταν ἡ μήτρα τῆς μάνας σου
ἡ ἀρχή τοῦ δικοῦ σου κόσμου

Τί γύρευες
ἀνάθοντας φωτιές στούς θάμνους
μέ τόσα ἀγριοπερίστερα
πετώντας

πάνω απ' τούς σταθμούς τά νεκροταφεία
καί τά σπίτια
    ή πλατεία μέ τίς κρεμάλες
    δεξιά τά στρατόπεδα
    άριστερά ό κήπος μέ τά δηλητηριασμένα ζώα
στούς παράλληλους δρόμους
δίπλα στή θάλασσα
    άπλώνεται
κι άποκοιμείται
ένas πελώριος πέτρινος άρχιστράτηγος

Τί γυρεύεις
ανάμεσα σέ τόσα σημάδια
    θά σέ σκοπεύσουν
πρόσεχε μήν πέσεις

Τεράστιοι ἴσκιοι ὑψώθηκαν
ἀπό πολύχρωμες πέτρες
    σωστοί όγκόλιθοι
Residencia Dei δέν έχει
χώρο γιά μιά γλάστρα
ένα σκυλί νά ούρήσει
ένα παιδί νά τρέξει
παράξενο μέσα σέ τόσο μεγάλες διαστάσεις
νά μήν ὑπάρχει θέση
οὔτε γιά ένα μυρμήγκι

λάμπουν σά φάροι ἀπό μακριά
πολύχρωμες
έντονα θαμένες
προκλητικές πορνευμένες ὑπάρξεις

Λιγοστοί άνθρωποι κατέβηκαν
ἀπό τά τελευταία λεωφορεῖα
κρατοῦσαν χάρτινους άνεμόμυλους
μιλοῦσε ό ένας στόν άλλο
σιγανά έμπιστευτικά
"Άγγιζε ό ένας τόν ώμο τοῦ άλλου
μέ μιά τρυφερότητα
φιλήθηκαν άπομακρύνθηκαν

Στή σειρά τών μεγάλων πλοίων
    στήν προκυμαία
ένas κρεμασμένος ένas πνιγμένος ένas ξεκοιλιασμένος
έξω ἀπό κάθε πλοίο στή σειρά

Στεφάνι ήλιου ήρθε καί κάθησε στήν όροφή
μιά μύγα γυρίζει γύρους τυφλή μαζεύει πέταλα
    ἀπ' τούς σοβάδες
Τό γάλα μαύρισε άπλώθηκε στό πάτωμα χύθηκε στίς σκάλες
ένas καταράχτης

οί δρόμοι λύγισαν κατηφόρησαν
ἄγγιξαν τὰ μαλλιά σου

Ποιητής ὅταν πεθάνει
ἐξαφανίζεται
δέν τόν βρίσκει κανείς πουθενά
εἶναι μιὰ ἐντύπωση
ἀπό φωτιά καί ἄνεμο

Περπάτημα σκοτεινῶν ὑπνῶν σέ στέγες
πατήματα
γλιστροῦν πάνω σέ δάχτυλα ἀνθρωπόμορφων πουλιῶν
μ' αἰνιγματικές κινήσεις
ἀπ' τήν κορφή ὡς τὰ νύχια τῶν δέντρων
σκεπάζοντας ἄταφα πρόσωπα
ἀναπνέουν ἀκόμα διακριτικά
ἀθόρυθα

τή μεταμόρφωση
τῆς γῆς κάθε στιγμή
Περνάει τρένο αὐτοκίνητο
ἄνθρωπος χορατεύοντας
μέ τίς μικρές μαύρες κατσαρίδες στό ξερό γρασίδι
μάτι γλιστερό φιδιού κατάσκοπου
μ' ἓνα μαχαίρι στή μασχάλη
μαντίλι γεμάτο αἶμα
ἡρωίδας προδομένης στό γεφύρι
τή στιγμή πού κοιτάζε
κάποιον τελευταῖο καθalάρη
—Σκέψεις ξεπερασμένες
σά νά μήν ἀνήκουν
στόν αἰῶνα αὐτόν— δέν ἀνήκουν πουθενά
μιλοῦν σ' ὄ,τι προηγούμενο
σ' ὄ,τι ἐπόμενο, σέ ὄ,τι ὑπάρχει—
ζευγάρι ξέγνοιαστο μεταπυρηνικής ἐποχῆς
τοῦ τότε καί τοῦ πάντοτε
ὄ,τι πιό ἱερό καρτεροῦμε
νά ξαναγυρίσει μιὰ γέννηση
πού ἀναβάλλεται συνέχεια πεισματικά
σά νά μή θέλει
νά μᾶς ἀνήκει νά μᾶς δοθεῖ

ζῶ τό χόρτο
ζῶ τόν ἄνεμο
Πού συζητητής τοῦ αἰῶνος τούτου
νύχτα ἀπό ἀμμωνία
ἄζωτο λι ωμένο φώσφωρο
δάκρυσε ἓνα κεραμίδι
πηλός
καί νιογέννητα ὕλικά
μόλις ζεστά ἀπ' τή μήτρα
ἄνεμος ἄνεμος ἄνεμος

Περπάτησα στούς ψυχρούς δρόμους
τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης
γνώρισα τόν ψυχισμό της
κατόρθωσα νά πάρω
μιὰ γκριμάτσα
ἀπ' ἓνα περαστικό ξανθό πῆηκο
χαμόγελο στήν πιό ἀδιάφορη ἔκφραση

Ποιός ἤμουν
μέ τή σφραγίδα ἐνός καταραμένου ἡλίου
τί γύρευα

Μοναξιά γρανίτη
σέ θαλασσινό βράχο
μάτι ψόφιου ἀετοῦ
τρία μυρμήγκια τό κουβαλοῦν
σέ ἱεροτελεστία
κινεῖται πέρα δῶθε
καπέλο ξεσκισμένο
περαστικοῦ μάγου
τόν Ἰούλιο καί τόν Αὐγουστο
καλικάντζαροι κάνουν τήν ἐμφάνισή τους
ἐδῶ στά μέρη μας
ἀπεριγράπτοι ἐξωτικοί χαρακτήρες
ἠθοποιοί χορευτρίες
τυφλοί ποιητές
παιδιά ντυμένα λιμοκοντόροι
μέ μπαστούνια
πιασμένα ἀπ' τό χέρι
καραμούζες
πολλά σκυλιά περνοῦν
μασκαρεμένοι νάνοι
μέ τή γλώσσα βγαλμένη ἐξω
διψώντας

Ώραιες στιγμές για έναν θνητό!
Μιά φορά και ένα καιρό
σέ μιά εποχή πιά σύγχρονη
    ἀπ' τή δική μας
μέ ρόδες ἡλίου
γαλέρες καθισμένες σέ θράχινες θάλασσες
μ' ἄφθονο ἀλάτι
ἓνα ὄπλο στήν παραλία
σκοπεύοντας τό πρόσωπο
ἀγοριοῦ
φοβισμένο ἄφτιαχτο
ἄπλαστο στό χῶμα
ζεματιστό
μόλις ἀρχίζει νά πάλλεται
ἄγριες γάτες ἔτοιμες νά ὀρμίξουν νά καταπιοῦν
    Τό πρῶτο ψάρι
        τό πρῶτο σπέρμα
        φορώντας χλαμύδα
        φορώντας βραχιόλια
        κοσμήματα τῆς σελήνης
κι ἓνα τρελό φίδι
πάνω ἀπ' τήν ὄροσειρά
τῶν πεύκων μελανό ἀναδύεται
ἀγκαλιάζει ἓνα χταπόδι
τυφλή γῆ
σέ στιγμές ὥραιες για ἓναν θνητό

σέ ἄκουσα ἀπό μακριά
μαγικό ὄργανο κοχυλιῶν
παράσερνες θρύμματα μαρμάρων
ἄλλαζες τή μορφή σου
σέ γυναικίκα σέ ἔφηβο σέ ἄστρο
καί πάλι κοχύλι πέφτοντας κατακυλώντας

νά ρίξε μιά σφαίρα
ἐδῶ ἴσια σέ μᾶς
στόν περιστερῶνα, στούς ἀνεμόμυλους
στά μαλλιά τῆς τρελῆς γριάς
στό λαρύγγι τοῦ πληγωμένου
στό ζευγάρι σέ ὦρα ἔρωτα
στόν ἀκροβάτη πάνω στό σκοινί
ἐδῶ ρίξε τή σφαίρα ἴσια σέ μᾶς

Χῶρες χῶρες χῶρες
τίς ἔζησα ὅλες κι ἄς μὴν τίς ἔζησα
ἀναποδογυρισμένα ἀντικείμενα
βγαλμένα ἀπ' τή θάση τους

Σέ δρόμους
ἄμμου φωτιάς ψάχνοντας
    μέσα στό ψάξιμο
σκούζοντας σά σκυλί
κυνηγημένο ὀρτύκι

παλιωμένες ρίζες
μίλησα για τὸ Γέρο
πού εἶχε μανία νά σκαρφαλώνει
νά σκαρφαλώνει
ἔθλεπε ὀράματα κι ἔγραφε
τὸν τρελό, τὸν ἀλλόκοτο
αὐτὸν πού ἔδειχνε μέ
τὸ δάχτυλο μίσησαν γιατί μόνος πετοῦσε καί διέφερε

ὁ παρανοϊκός
σκυλί ἀδέσποτο
πέτρα μετέωρη
χόρτο εὐφλεκτο
ὄνειρο σέ διάρκεια
πληγή ὀλάνοιχτη μεταδίδοντας αἷμα
ἔ "Ἄγιε Ἰωάννη Σιναῖτη
φώναξαν
αἰώνια θά σκαρφαλώνεις;
ὡς ποῦ θές νά φτάσεις;

Μέ βλέμμα μεταφυσικό
σκυλί κοίταζε τὸν οὐρανό
κοίταξε τὸ σύμπαν
μ' ἓνα λιγμό
ὀρθώθηκε
καί πέταξε

Τρία πετεινάρια
μέ λευκά σειρήτια στά φτερά
βραχιόλι κόκκινο γύρω ἀπ' τὸ λαιμό
φωνή κραυγαλέα καί ἐνοχλητική
κουβαλουσαν πάντα
ὄνειρεμένο ξύπνιο
ἀπὸ λιθάρια βαριά — ἀσήκωτες νύχτες
ὄταν χαμογελοῦσαν
ξεχνούσες καί νόμιζες πὼς ἦσαν ἄνθρωποι
Βάρδοι κάθε τους στιγμή ἦταν ἔπος
μέ σοφία καί τρέλα
ἀγαποῦσαν τὰ πούπουλα
τίς προτομές τῶν ἀετῶν
μάγευαν
εἶχαν τὸ μεγάλο ἐλάττωμα
νά μὴν ἐνδιαφέρονται γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους
ἀπὸ γέννησή τους ποιητές
ὁ θάνατος τοὺς τρέλαινε
ἦταν μιά ἔμμονη ἰδέα
ἓνα παιχνίδι
ἐπαιζαν
τῆ ζωῆ
τὴν ξεχώριζαν σέ πολλά εἶδη
πολλά σκαλοπάτια
δῶματα ἀριστερά δεξιά

πάνω
κάτω
παντοῦ

μ' ἓνα τρυφερό τρίτο μάτι
γιὰ πυρῆνα
τὸ μυστικό τους:
νάνοι ἀνήκαν σέ θίασο ἐπαρχιακῶν ἀποδημητικῶν
πουλιῶν

Μιά σφιγγα ἀπὸ τὴ Νάξο
ἦρθε τυλιγμένη σέ λευκό σάβανο
μόλις ἐξῆχαν οἱ φτερωτοὶ τῆς ὤμοι
μέ μιά λυθική σφυρίχτρα
ἄρχισε ν' ἀπαγγέλλει:

«Ὁ Τρίτωνας κι ὁ Τριτοπάτορας
τρυφερός ὀρειχάλκος»

Σέ κήπους μέ κοφτερό γρασίδι
πάτησα μέ τὸ πῖο σίγουρο πέλημα
εἶδα αἷμα νά κυλάει
ἀνοιξιὰτικη καρέκλα
νά θυθίζεται
ἄγαλμα νά λι ὠνει
ὁ φύλακας μόνος του
νά θαλασμώνεται

σάν ταινία ὁ θάνατος περνάει ἀπ' τὰ μυαλά παιδιῶν
Δυὸ ληστές παγίδεψαν ἓνα νέο ἔχωσαν τὸ κεφάλι του στὴ θάλασσα
θέλησαν νά τὸν πνίξουν—ἐκεῖνος τοὺς παρακάλεσε νά τὸν ἀφήσουν
νά τελειώσει μόνος
χτυπώντας τὸ στήθος του
μέ πέτρα

σέ κοφτερό γρασίδι
ἔτρεξα ὅταν ἤμουν γέρος παραμίλησα
κι ὅταν ἤμουν νέος
κράτησα ἓνα κομματάκι φτερό
ἀπ' τὸ σύμπαν
πολλοὶ πληγώθηκαν καὶ θάφτηκαν
μέ ρίζες μπηγμένες
βαθιὰ τους
θγάζοντας κυκλικές φράσεις
καπνοῦ κοιτώντας πρὸς τὰ πάνω
σέ πεζοδρομία σέ πλατείες σέ γκρεμοὺς
ὦ τί οὐρανός

καὶ συνεχίζω:
κοίταξα ἓνα σπίτι
νά ὑψώνεται μοναχὸ του
ἔγινε μανι τάρι
ἔγινε ἐκρηκτικὴ ὕλη

ἔ Δεσποτάτο
μέ τρία πηρούνια γιὰ πύργους
κι ἓνα κοκόρι
γιὰ ρολόι

Σκόνη, τῆς σκόνης, τί σκόνη, σκόνη

Βγῆκα
καὶ τὸ μπαλκόνι τινάχτηκε
χύθηκε στὸν ἄνεμο
ἢ σκόνη ἀπ' τῆ γέννησή μου
τὸ στήθος τῆς μάνας μου
τὸ σπέρμα τοῦ πατέρα μου
μιὰ ἱστορία
καὶ μιὰ κραυγὴ ἀσυνάρτητου ποιήματος:

Δυὸ μέρες ξύριζα τὸ κεφάλι μου
ἔβγαλε λίπασμα
ὁ ἐνδοξος στρατὸς τῆς ἐθνικῆς σωτηρίας
(μαγνόλια πότισε ἓνα τελευταῖο πέταλο καὶ τὸ κρυψε στὸν κόρφο τῆς)

Φέρε λοιπόν
Ξυλόγλυπτο δάκρυ
ὀσμὴ καὶ φωτιά ὀσμῆς
ἀνακάλυψη ἀναπάντεχων τρόπων
ἀποκομμένος καὶ πληγωμένος
ἀπὸ ἀστικά κατάλοιπα
στρυχνίνης στάχτη φαρμακωμένο σάλιο
ζητωκραυγές καὶ ὕμνους

φέρε λοιπόν
διακριτική κίνηση βλέφαρου παιδιοῦ
σέ μυστικά φυλλάματα
παιδιοῦ ἔξυπνου καί σθέλτου
ἔτοιμο ν' ἀναγνώρισει καί νά διακρίνει
τό αἶμα ἀπό τό μάρμαρο
πληγωμένος
φέρε λοιπόν
τήν τελευταία λέξη
τή μόνη πιό ἱερή κι ἀπλή
ἀπιθωμένη προσεχτικά
πάνω σέ μία φλούδα μυρωδάτου μανταρινιοῦ

Φύλλο
σέ μία ἐπιφάνεια πλανήτη ἀπό μουσαμά
μελαγχολία ἀρχαίων Ἑλλήνων καί νεοελλήνων

Σέ ἄγρια τελετή νύχτα σέ κορφές.

Χριστόφορος

Παρίσι—Ἀθήνα Μάιος—Ἰούλιος 1974

δανεικία γραβατα

ΔΙΟΝΥΣΗ
ΧΑΡΙΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΓΝΑΤΙΑ